Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2497

[Total No. of Pages : 2

[6454]-551
M.A. - I
ECONOMICS
ECO - 501 - MJ : MICRO ECONOMIC ANALYSIS - I
(2023 Pattern) (Semester - I) (NEP)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***Attempt all questions.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Answer should be precise and to the point.***
4) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***

Q1) Solve any one of the following questions (300 words). **[15]**

a) Discuss in details the basic economic problems of scarcity and choice.

OR

b) Explain the functioning of price machanism in the market economy.

Q2) Solve any one of the following questions (300 words). **[15]**

a) Describe the low of diminishing marginal utility. State its assumptions and exceptions.

OR

b) What is mean by indifference curve? Explain the properties of indifference curve.

Q3) Solve any one of the following questions (300 words). **[15]**

a) Discuss the law of variable proportions.

OR

b) Explain the theory of returns to scale.

Q4) Solve any one of the following questions (300 words). **[15]**

a) State the prof. Pigou's contribution to the welfare economics.

OR

b) Explain the social welfare functions.

Q5) Write any two short notes on the following. **[10]**

a) Consumer surplus
b) Elasticity of Demand
c) Marginal cost
d) Pareto optimal

☯☯☯☯

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2497

[6454]-551

M.A. - I

ECONOMICS

ECO - 501 - MJ : MICRO ECONOMIC ANALYSIS - I

(2023 Pattern) (Semester - I) (NEP)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :-
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी आणि मुद्देसूद असावित.
4) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (300 शब्दात) **[15]**

अ) दुर्मिळता आणि निवड यांच्या मुलभूत आर्थिक समस्यांवर तपशीलवार चर्चा करा.

किंवा

ब) बाजाराधिष्ठीत अर्थव्यवस्थेत किंमत यंत्रणेची कार्यपद्धती स्पष्ट करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (300 शब्दात) **[15]**

अ) घटत्या सिमांत उपयोगितेचा नियम स्पष्ट करा. त्याची गृहिते आणि अपवाद सांगा.

किंवा

ब) समवृत्ती वक्र म्हणजे काय? समवृत्ती वक्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (300 शब्दात) **[15]**

अ) बदलत्या प्रमाणाच्या नियमाची सविस्तर चर्चा करा.

किंवा

ब) परिमाण प्रत्ययाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (300 शब्दात) **[15]**

अ) प्रा. पिगु यांचे कल्याणकारी अर्थशास्त्रातील योगदान सांगा.

किंवा

ब) सामाजिक कल्याण फलन स्पष्ट करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. **[10]**

अ) उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य

ब) मागणीची लवचिकता

क) सिमांत खर्च

ड) पॅरेटो इष्टतम

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2498

[Total No. of Pages : 4

[6454]-552

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

ECO 502 MJ : Public Finance - I

(2023 Pattern) (Semester - I) (CBCS)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Answers to Question No.1 to 4 should be answerd in 300 words.***
4) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***

Q1) State the changing Role of Government in Mixed Economy. **[15]**

OR

Explain the Problems in allocation of resources in Economy.

Q2) Explain in detail the concepts of Private goods, Public goods, and Merit goods. **[15]**

OR

Explain the Ability to pay approach of Taxation.

Q3) Explain in detail the Voluntary exchange Model of Lindahl. **[15]**

OR

Explain the Wagner's Law of increasing state activities.

Q4) State the Wiseman-Peacock hypothesis of public expenditure. **[15]**

OR

What is Tax? Explain the theory of Optimal Taxation.

P.T.O.

Q5) **Write short notes on (any 2)** **[10]**

a) Government and Economic Planning.

b) Tiebout Model.

c) Shifting of Tax Burden

d) Zero-Based Budgeting.

Total No. of Questions : 5]

PD-2498

[6454]-552
M.A. (Part - I)
ECONOMICS
ECO 502 MJ : Public Finance - I
(2023 Pattern) (Semester - I) (CBCS)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.*
3) *आवश्यक तेथे व्यवस्थित आकृती काढा.*
4) *प्रश्न क्रमांक 1ते 4 ची उत्तरे 300 शब्दात असावीत.*
5) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) मिश्र अर्थव्यवस्थेतील सरकारची बदलती भूमिका सांगा. **[15]**

किंवा

अर्थव्यवस्थेतील संसाधनांच्या वाटपात येणाऱ्या अडचणी स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खाजगी वस्तू, सार्वजनिक वस्तू, व गुणात्मक वस्तू संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

करारोपणाचा 'करदेय क्षमता' दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 'लिंडाल' यांचे स्वेच्छा विनिमेय प्रतिमान सविस्तर स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

वॅगनर यांचा राज्याच्या कार्यात्मक वाढीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) सार्वजनिक खर्चा बाबतचे 'वाईजमन-पीकॉक' यांच्या गृहीतक सांगा. **[15]**

किंवा

कर म्हणजे काय? पर्याप्त करारोपणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) सार्वजनिक क्षेत्र आणि खाजगी क्षेत्र यांच्यातील स्पर्धा

ब) टायबॉट मॉडेल

क) करभाराचे संक्रमण

ड) शून्याधारित अंदाजपत्रक

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2499

[Total No. of Pages : 4

[6454]-553

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

ECO-503 MJ : International Economics - I

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Question No.1 to 4 should be answered in 300 words.***

Q1) Define the International Economics. Explain the scope and Importance of International Economics. **[15]**

OR

Discuss the WTO's important Agreements.

Q2) What is Terms of Trade? Explain the factors affecting of Terms of Trade. **[15]**

OR

Explain the Tariffs and Non-Tariffs Barriers on International Trade.

Q3) Explain the Heckscher - Ohlin opportunity cost Approach on International Trade. **[15]**

OR

Explain the Merits's and Demerit's of Free Trade policy.

Q4) Discuss the Terms of Trade and Economic Development. **[15]**

OR

Define the Global Trade. Explain the features of Global Trade.

Q5) Short notes (any two) : **[10]**

a) Leontief's Paradox

b) Dunkel Proposal

c) Protected Trade Policy

d) Intra - Industry Trade.

Total No. of Questions : 5]

PD-2499

[6454]-553
M.A. (Part - I)
ECONOMICS
ECO-503 MJ : International Economics - I
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.*
3) *प्रश्न क्र 1 ते 4ची उत्तरे 300 शब्दात असावीत.*
4) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्राची व्याख्या द्या. आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्राची व्याप्ती व महत्त्व स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

जागतिक व्यापार संघटनेच्या महत्त्वाच्या कराराविषयी चर्चा करा.

प्रश्न 2) व्यापारशर्ती म्हणजे काय? व्यापारशर्तीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

आंतरराष्ट्रीय व्यापारावरील जकात आणि जकातेत्तर अडथळे स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा हेकश्चर ओहलीन यांचा संधीखर्च दृष्टीकोन स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

मुक्त व्यापार धोरणाचे गुण व दोष स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) व्यापारशर्ती व आर्थिक विकास यावर चर्चा करा. **[15]**

किंवा

जागतिक व्यापाराची व्याख्या द्या. जागतिक व्यापाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) लिऑन्टीफचा विरोधाभास

ब) डंकेल प्रस्ताव

क) संरक्षित व्यापार धोरण

ड) आंतर–उद्योग व्यापार

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2500

[Total No. of Pages : 4

[6454]-554

M.A. - I

ECONOMICS

ECO - 510 - MJ : Indian Economic Policy - I

(2023 Credit Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Answer should be precise and to the point.***
4) ***Answer each question in 300 words. (Q. No. 2 to 5)***

Q1) Answer the following questions in twenty words each (Any Five) : **[10]**

a) What is the Digital Economy?

b) What are the problems of income disparity?

c) What is social Inclusion?

d) What is the role of RBI in capital market?

e) State the nature of unemployment in agriculture in India.

f) What are the demographic aspects of urbanization?

g) State the concept of Financial Inclusion.

Q2) Comment on the trends in growth of National Income. **[15]**

OR

Discuss the employment trends in the unorganized sector in India.

Q3) What is agriculture pricing, marketing and financing? Explain. **[15]**

OR

Explain the issues related to disinvestment policy.

P.T.O.

Q4) What are the benefits of social inclusion in the development? **[15]**

OR

What is PPP? Explain the role of public, private partnerships in infrastructure development.

Q5) Explain the problems faced by MSME's in India. **[15]**

OR

Explain the characteristics of Indian Labour Market?

✤✤✤✤

Total No. of Questions : 5]

PD2500

[6454]-554

M.A. - I

ECONOMICS

ECO - 510 - MJ : Indian Economic Policy - I

(2023 Credit Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3* तास] [एकूण गुण : *70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) प्रश्न क्र. 2 ते 5 या प्रश्नांची 300 शब्दांत उत्तरे लिहा.

4) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावे.

5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.*1)* खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 20 शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही पाच) **[10]**

अ) डिजिटल अर्थव्यवस्था म्हणजे काय?

ब) उत्पन्न असमानतेच्या समस्या काय आहेत?

क) सामाजिक समावेशन म्हणजे काय?

ड) भांडवल बाजारात भारतीय रिझर्व्ह बँकेची भूमिका काय आहे?

इ) भारतातील कृषीक्षेत्रातील बेरोजगारीचे स्वरूप सांगा.

फ) शहरीकरणाचे लोकसंख्याशास्त्रीय पैलू कोणते?

य) वित्तीय समावेशन ही संकल्पना सांगा.

प्र.*2)* राष्ट्रीय उत्पन्न वाढीच्या प्रवृत्तींवर टिप्पणी करा. **[15]**

किंवा

भारतातील असंघटित क्षेत्रातील रोजगाराच्या प्रवृत्तींवर चर्चा करा.

प्र.*3)* कृषी किंमत, विपणन आणि वित्तपुरवठा म्हणजे काय? स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

निर्गुंतवणूक धोरणासंबंधीत समस्या स्पष्ट करा.

प्र.*4)* सामाजिक समावेशनाचे विकासामध्ये काय फायदे आहेत? स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

सार्वजनिक खाजगी भागिदारी (PPP) म्हणजे काय? पायाभूत सुविधांच्या विकासात सार्वजनिक-खाजगी भागिदारीची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.*5)* भारतात सुक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांना भेडसावणाऱ्या समस्या स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

भारतीय श्रमबाजाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. : [ ]

PD2501

[Total No. of Pages : 2

[6454]-555

M.A. (Part-I)

ECONOMICS

ECO - 511 - MJ : Agricultural Economics

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - I)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*
3) *Answer in 300 words each question.*

Q1) Define Agricultural Economics. Explain the role of Agriculture in Economic Development. **[15]**

OR

Define Agricultural Productivity? Explain the measures to increase of Agricultural productivity in India.

Q2) Explain the role of Cooperative Institutions in Agricultural credit. **[15]**

OR

Discuss about the need and issues of Sustainable Agriculture.

Q3) What is meant by Globalization? Explain the Agrarian structure in India under the Globalization. **[15]**

OR

Explain in details review of trends in Agricultural Productivity in India since 1991.

Q4) Explain the importance of Agricultural Education and Research in India. **[15]**

OR

What is meant by Agricultural Marketing? Explain the characteristics in Agricultural Marketing system in India.

Q5) Write a Short Notes (any-02) **[10]**

a) Scope of Agricultural Economics

b) National Employment Guarantee Scheme and Agricultural Sector

c) Food Security in India

d) NABARD.

✤✤✤✤

Total No. of Questions : 5]

PD2501

[6454]-555

M.A. (Part-I)

ECONOMICS

ECO - 511 - MJ : Agricultural Economics

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) प्रत्येक प्रश्नांची उत्तरे 300 शब्दात लिहा.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.*1)* कृषी अर्थशास्त्राची व्याख्या द्या. भारताच्या आर्थिक विकासात शेतीची भूमिका स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

शेतीची उत्पादकता व्याख्या द्या. भारतातील शेतीची उत्पादकता वाढविण्यासाठी उपाय स्पष्ट करा.

प्र.*2)* कृषी वित्तपुरवठ्यात सहकारी संस्थांची भूमिका स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

शाश्वत शेतीची गरज आणि समस्या यावर चर्चा करा.

प्र.*3)* जागतिकीकरण म्हणजे काय? जागतिकीकरण अंतर्गत भारतातील कृषी संरचना स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

1991 पासून भारतातील कृषी उत्पादकतेतील प्रवृत्तीचा सविस्तर आढावा घ्या.

प्र.*4)* भारतातील कृषी शिक्षण आणि संशोधनाचे महत्त्व स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

कृषी विपणन म्हणजे काय? भारतातील कृषी विपणनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.*5)* टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) कृषी अर्थशास्त्राची व्याप्ती

ब) राष्ट्रीय रोजगार हमी योजना आणि शेती क्षेत्र

क) भारतातील अन्न सुरक्षितता

ड) नाबार्ड

✤✤✤✤

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2502

[Total No. of Pages : 2

[6454]-556

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

ECO - 512 - MJ : Foreign Exchange Market

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - I)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Question number 1 to 4 of the answers in 300 words.***

Q1) Explain the structure of foreign exchange market. **[15]**

OR

Write the components of intervention in foreign exchange market.

Q2) Explain the role of RBI in foreign exchange market in India. **[15]**

OR

Explain the risk management tools in details.

Q3) Explain the features and functions of foreign exchange market. **[15]**

OR

Explain the concept of fixed and flexible exchange rates.

Q4) Explain the relationship between rate of interest and foreign exchange rate. **[15]**

OR

Define foreign exchange transactions? Write the types of foreign exchange transactions.

Q5) Write short notes (any 02) **[10]**

a) Central Bank
b) Exchange Rate Quotations
c) Forex Regulations
d) Commercial Bank

✤✤✤✤

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2502

[6454]-556

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

ECO - 512 - MJ : Foreign Exchange Market

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) प्रश्न 1 ते 4 ची उत्तरे 300 शब्दांत लिहावी.

प्र.1) परकीय विनिमय बाजाराची रचना स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

परकीय विनिमय बाजारात हस्तक्षेप करणारे घटक लिहा.

प्र.2) परकीय विनिमय बाजारातील भारतीय रिझर्व्ह बँकेची भूमिका स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

जोखीम व्यवस्थापनाची साधने सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.3) परकीय विनिमय बाजाराची वैशिष्ट्ये व कार्ये स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

स्थिर व बदलता विनिमय दर संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.4) व्याजदर व परकीय विनिमय दर यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

परकीय विनिमय व्यवहार म्हणजे काय? परकीय विनिमय व्यवहारांचे प्रकार लिहा.

प्र.5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) मध्यवर्ती बँक

ब) विनिमय दर अवतरण

क) विदेशी मुद्रा नियम

ड) व्यापारी बँक

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2503

[Total No. of Pages : 2

[6454]-557

M.A. (Part - I)
ECONOMICS
ECO-541-RM : Research Methodology
(2023 Credit Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Write the answer 1 to 4 in 300 words each.***

Q1) Explain the concept of Research and Explain the types of Research. **[15]**

OR

Explain the need and stages of Research Design.

Q2) Explain the definition and types of Hypothesis. **[15]**

OR

Explain the principles of sampling method.

Q3) Explain the sources of secondary data collection. **[15]**

OR

Explain the types of Graphs and Diagram.

Q4) Explain the stages of Report Writing. **[15]**

OR

State the meaning of measure of Central tendecies and Explain, the concepts of mean and mode.

Q5) Write short notes. (any two) **[10]**

a) Review of Literature.
b) Types of Samples.
c) Data Collection.
d) Correlation Analysis.

ⓘⓘⓘⓘ

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2503

[6454]-557
M.A. (Part - I)
ECONOMICS
ECO-541-RM : Research Methodology
(2023 Credit Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) प्रश्न क्र. 1 ते 4 ची उत्तरे 300 शब्दात लिहा.

प्र.1) संशोधनाची संकल्पना स्पष्ट करून, संशोधनाचे प्रकार स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

संशोधन आराखड्याची गरज आणि टप्पे स्पष्ट करा.

प्र.2) गृहीतकाची व्याख्या आणि प्रकार स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

नमुना पध्दतीची तत्वे स्पष्ट करा.

प्र.3) दुय्यम तथ्य संकलनाचे स्त्रोत स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

आलेख आणि आकृतींचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.4) अहवाल लेखनाचे टप्पे स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

केंद्रीय प्रवृत्ती मापनाचा अर्थ सांगा व मध्य, बहुलक या संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) साहित्याचे पूनरावलोकन

ब) नमुन्याचे प्रकार

क) तथ्य संकलन

ड) सहसंबंध विश्लेषण

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2504

[Total No. of Pages : 4

[6454]-558

M.A. (Part-I)

ECONOMICS

ECO-551- MJ : Micro Economic Analysis - II

(2023 Credit Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Solve any one of the following questions (300 words) **[15]**

What is meant by perfect competition? Explain the features of perfect competition.

OR

Explain the equilibrium of a firm and industry in the short-run under Monopoly.

Q2) Solve any one of the following questions (300 words) **[15]**

Explain in detail the comparison of a monopoly and a perfect competition market.

OR

Explain the equilibrium of firm and industries in the long-run under Monopolistic competition.

Q3) Solve any one of the following questions (300 words) **[15]**

What is monopolistic competition? Explain the features of monopolistic competition.

OR

Explain the game theory.

Q4) Solve any one of the following questions (300 words) **[15]**

Explain the equilibrium of firm and industry in the short-run under perfect competition.

OR

What is Oligopoly? Explain the features of oligopoly.

Q5) Write any two short notes on the following. **[10]**

a) Types of markets

b) Excess capacity

c) Monopoly power

d) Oligopoly

❃❃❃

Total No. of Questions : 5]

PD2504

[6454]-558
M.A. (Part-I)
ECONOMICS
ECO-551- MJ : Micro Economic Analysis - II
(2023 Credit Pattern) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (300 शब्दात) **[15]**

पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय? पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

मक्तेदारीतील व्यवसायसंस्था आणि उद्योगाचा अल्पकालीन समतोल स्पष्ट करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (300 शब्दात) **[15]**

मक्तेदारी आणि पूर्ण स्पर्धा बाजाराचे तुलनात्मक वर्णन करा.

किंवा

मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील व्यवसायसंस्था आणि उद्योगाचा दीर्घकालीन समतोल स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (300 शब्दात) **[15]**

मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा म्हणजे काय? मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

दयुत (खेळ) सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (300 शब्दात) **[15]**

पूर्ण स्पर्धेतील व्यवसायसंस्था आणि उद्योगाचा अल्पकालीन समतोल स्पष्ट करा.

किंवा

अल्पविक्रेताधिकार म्हणजे काय? अल्पविक्रेताधिकाराची वैशिष्टे स्पष्ट करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. **[10]**

अ) बाजाराचे प्रकार

ब) अतिरिक्त क्षमता

क) मक्तेदारी शक्ति

ड) अल्पविक्रेताधिकार

❋ ❋ ❋

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2505

[Total No. of Pages : 4

[6454]-559

M.A. - I
ECONOMICS
ECO-552-MJ : Public Finance-II
(2023 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***Attempt all questions.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***
4) ***Answer in 300 words each question.***

Q1) Define Public Debt. Enumerate the importance and limitations of Public Debt. **[15]**

OR

Discuss about the interdependence between Fiscal and Monetary Policies.

Q2) Explain the causes of Centre and State financial conflict in India. **[15]**

OR

What is meant by Direct Tax? State the merits and demerits of Direct Tax.

Q3) What is meant by Deficit Financing? Explain the role of Deficit Financing in Economy. **[15]**

OR

Give a brief review of Fiscal Reforms in India since 1991.

Q4) Define Tax. Explain the sources of Tax and Non-tax Revenue. **[15]**

OR

Explain the various criteria for transfer of financial resources from Union to States.

P.T.O.

Q5) Write a short notes on (any Two) **[10]**

a) Classical Approach of Burden of Public Debt

b) Fiscal Deficit

c) Goods and Service Tax (GST)

d) Gender Budget

ⓘ ⓘ ⓘ ⓘ

Total No. of Questions : 5]

PD2505

[6454]-559
M.A. - I
ECONOMICS
ECO-552-MJ : Public Finance-II
(2023 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3* तास] [एकूण गुण : *70*

सूचना :–
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा.
4) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढाव्या.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) सार्वजनिक कर्ज व्याख्या द्या. सार्वजनिक कर्जाचे महत्त्व आणि मर्यादा विषद करा. **[15]**

किंवा

राजकोषीय आणि चलनविषयक धोरण यातील परस्परावलंबन यावर चर्चा करा.

प्र.2) भारतातील केंद्र व राज्य वित्तीय संघर्षाची कारणे स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

प्रत्यक्ष कर म्हणजे काय? प्रत्यक्ष कराचे गुण व दोष सांगा.

प्र.3) तुटीचा अर्थभरणा म्हणजे काय? तुटीच्या अर्थभरण्याची अर्थव्यवस्थेतील भूमिका स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

1991 पासुन भारतातील वित्तीय सुधारणांचा संक्षिप्त आढावा द्या.

प्र.4) कराची व्याख्या द्या. कर आणि करेत्तर उत्पनाचे स्त्रोत स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

केंद्राकडून राज्याकडे वित्तीय साधन सामग्रीच्या हस्तांतरणाचे विविध निकष स्पष्ट करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. **[10]**

अ) करभाराचा सनातन दृष्टीकोन

ब) वित्तीय तुट

क) वस्तू व सेवा कर (जीएसटी)

ड) लिंगाधिष्ठित अंदाजपत्रक

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2506

[Total No. of Pages : 4

[6454]-560

M.A. (Part-I)

ECONOMICS

ECO-553-MJ : International Economics-II

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester-II)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***
4) ***Answer in 300 words each question.***

Q1) Define the Balance of Trade & Balance of payments. Explain the causes of disequilibrium in Balance of payments. **[15]**

OR

What is meant by Devaluation? Explain the need and effects of devaluation of Indian Rupee in 1991.

Q2) Define the Foreign Exchange Rate. Explain the purchasing power parity theory of Exchange Rate. **[15]**

OR

What is meant by Foreign Exchange Market? Explain the components of Foreign Exchange Market.

Q3) What is meant by foreign capital? Explain the importance and role of foreign capital. **[15]**

OR

Explain the objectives and features of Foreign Exchange Management Act 1999.

Q4) Explain the functions and importance of International monetary fund. **[15]**

OR

Define the International Banking. Explain the Basel Norms of International Banking Agreements.

P.T.O.

Q5) Write a short notes. (any Two) **[10]**

a) Fixed and floating Exchange Rate.

b) Objectives and methods of Exchange control.

c) Convertibility of Rupee.

d) New Development Bank.

ⓘ ⓘ ⓘ ⓘ

Total No. of Questions : 5]

PD2506

[6454]-560

M.A. (Part-I)

ECONOMICS

ECO-553-MJ : International Economics-II

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester-II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[*एकूण गुण *: 70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

4) प्रत्येक प्रश्नाचे 300 शब्दात उत्तरे लिहा.

5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) व्यापारतोल आणि व्यवहारतोलाची व्याख्या द्या. व्यवहारतोल असमतोलाची कारणे स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

अवमूल्यन म्हणजे काय? 1991 मधील भारतीय रूपयाच्या अवमूल्यनाची गरज आणि त्याचे परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.2) विदेशी विनिमय दराची व्याख्या द्या. विनिमय दराचा कृयशक्ती समता सिध्दांत स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

विदेशी विनिमय बाजार म्हणजे काय? विदेशी विनिमय बाजाराचे घटक स्पष्ट करा.

प्र.3) विदेशी भांडवल म्हणजे काय? विदेशी भांडवलाचे महत्त्व आणि भूमिका स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

1999 च्या विदेशी विनिमय व्यवस्थापन कायद्याचे उद्दिष्ट्ये आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.4) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीचे कार्य आणि महत्त्व स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

आंतरराष्ट्रीय बँकिंगची व्याख्या द्या. आंतरराष्ट्रीय बँकिंग कराराचे बासेल निकष स्पष्ट करा.

प्र.5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) स्थिर आणि बदलता विनिमय दर

ब) विनिमय नियंत्रणाची उद्दिष्ट्ये व पध्दती

क) रूपयाची परिवर्तनीयता

ड) नवीन विकास बँक

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2507

[Total No. of Pages : 4

[6454]-561

M.A.

ECONOMICS

ECO-560 MJ : Labour Economics - II

(2023 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Draw diagrams wherever necessary.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***
4) ***Question No. 1 to 4 answer in 300 wrods each.***

Q1) What is mean by Form Labour? Explain the characteristics of Form Labour? **[15]**

OR

What is labour Economics? Explain the nature and scope of Labour Economics.

Q2) Explain Legislative measures for welfare of child labour. Write concept of child labour in organised & unorganized sector. **[15]**

OR

What is Labour Market? Explain the Nature of Labour Market?

Q3) What is Fair Wage? Write objectives and Importance of Fair Wage. **[15]**

OR

Explain the structure of Women Labour Employment in India. Also write legislative measures for Welfare of Women Labour.

P.T.O.

Q4) Explain the policies for employment Generation and measurement of Employment policy. **[15]**

OR

Explain capital - intensive techniques of Labour and Labour - intensive techniques.

Q5) **Short notes (any two) : [10]**

a) Social security

b) Informal labour

c) Minimum wage

d) Unemployment

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PD-2507

[6454]-561
M.A.
ECONOMICS
ECO-560 MJ : Labour Economics - II
(2023 Pattern) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गूण दर्शवतात.*
3) *प्रश्न 1 ते 4 प्रश्नांची एकूण 300 शब्दांची उत्तरे लिहा.*
4) *संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) शेतमजूर म्हणजे काय? शेतमजूरीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

श्रमाचे अर्थशास्त्र म्हणजे काय? श्रमाच्या अर्थशास्त्राची स्वरुप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) बालकामगारांच्या कल्याणासाठी कायदे विषयक उपाययोजना स्पष्ट करा. संघटित आणि असंघटित क्षेत्रातील बालकामगार संकल्पना लिहा. **[15]**

किंवा

श्रमबाजार म्हणजे काय? श्रमबाजाराचे स्वरुप स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) न्याय वेतन म्हणजे काय? न्याय वेतनाची उद्दिष्ट्ये आणि महत्त्व स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

भारतातील महिला कामगार रोजगाराची रचना स्पष्ट करा. तसेच महिला कामगार कल्याणासाठी कायदे विषयक उपाययोजना लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 4) रोजगार निर्मिती व रोजगार धोरणाचे मोजमाप यासाठीची धोरणे स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

श्रमाचे भांडवल केंद्रीत तंत्र व श्रमाचे श्रमकेंद्रीत तंत्र या संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : **[10]**

अ) सामाजिक सुरक्षा

ब) अनौपचारिक श्रम

क) किमान वेतन

ड) बेरोजगारी

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2508

[Total No. of Pages : 4

[6454]-562

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

ECO-561 MJ : Industrial Economics

(2023 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) What is Industrial Economics? Explain its scope and significance. **[15]**

OR

What is industrial combinations? Explain the causes of industrial combination.

Q2) Explain Alfred Weber's theory of industrial location. **[15]**

OR

What is industrial location? Explain the factors influencing on industrial location.

Q3) Explain Sargent Florence's theory of industrial location. **[15]**

OR

Define industrial productivity and explain the factors affecting on industrial productivity.

Q4) What is industrial finance? Explain the scope and importance of industrial finance. **[15]**

OR

Explain the changing role of public and private sector in India.

P.T.O.

Q5) **Write short notes (any two) :** **[10]**

a) Need of Industrial Economics

b) Role of MNC's in India

c) Problems of Regional Imbalance

d) Make in India

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PD-2508

[6454]-562
M.A. (Part - I)
ECONOMICS
ECO-561 MJ : औद्योगिक अर्थशास्त्र
(2023 Pattern) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गूण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) औद्योगिक अर्थशास्त्र म्हणजे काय? औद्योगिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

औद्योगिक संयोग म्हणजे काय? औद्योगिक संयोगाची कारणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अल्फ्रेड वेबरचा औद्योगिक स्थाननिश्चितीचा सिद्धांत स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

औद्योगिक स्थाननिश्चिती म्हणजे काय? औद्योगिक स्थाननिश्चितीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) सार्जंट फ्लॉरेन्स यांचा औद्योगिक स्थानाचा सिद्धांत स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

औद्योगिक उत्पादकतेची व्याख्या लिहुन औद्योगिक उत्पादकतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

P.T.O.

प्रश्न 4) औद्योगिक वित्त म्हणजे काय ते सांगून औद्योगिक वित्ताची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

भारतातील सार्वजनिक आणि खाजगी क्षेत्राची बदलती भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : **[10]**

अ) औद्योगिक अर्थशास्त्राची गरज

ब) भारतातील बहुराष्ट्रीय कंपन्याची भूमिका

क) प्रादेशिक असमतोलाच्या समस्या

ड) मेक इन इंडिया

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2509

[Total No. of Pages : 4

[6454]-563

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

ECO-562 MJ : Statistical Techniques

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***The numbers to the right indicate the full marks of questions.***
3) ***Draw the diagram where necessary.***

Q1) Marks obtained by 50 students of a class are **[15]**

32	45	20	39	52	15	55	30	12	72
10	45	34	50	28	42	71	17	40	35
12	39	44	58	16	21	61	39	21	10
48	63	25	15	51	68	47	15	10	59
34	55	28	14	31	47	19	40	49	58

Construct a frequency table in class interval of 10.

OR

Explain the various methods of measuring dispersion.

Q2) From the following results, obtain the two regression equations. **[15]**

	Y (Yield in kg)	X (Rainfall in cm)
Mean	508.4	26.7
Standard deviation	36.8	4.6

Coefficient of correlation between yield and rainfall = 0.52.

OR

Explain the different types of sampling.

P.T.O.

Q3) Define the conditional probability. State and prove the theorem of compound probability. **[15]**

OR

From the following data :

a) Obtain the 3 years centered moving Average.

b) Construct the 5 year centered moving Average.

Year	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974
Annual sales (Rs. Lakh)	36	43	43	34	44	54	34	24

Q4) Fit the straight line trend equation by least square method and estimate the trend value. **[15]**

Year	1990	1991	1992	1993	1994
Sales (Rs. '000)	35	56	79	80	40

OR

Explain the different types of events with suitable example.

Q5) **Write short notes (any two) :** **[10]**

a) Limitations of statistics

b) Collection of data

c) Sample and population

d) Sampling error

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PD-2509

[6454]-563
M.A. (Part - I)
ECONOMICS
ECO-562 MJ : Statistical Techniques
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गूण दर्शवतात.
3) आवश्यक असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) एका वर्गातील 50 विद्यार्थ्यांना मिळालेले गुण: **[15]**

32	45	20	39	52	15	55	30	12	72
10	45	34	50	28	42	71	17	40	35
12	39	44	58	16	21	61	39	21	10
48	63	25	15	51	68	47	15	10	59
34	55	28	14	31	47	19	40	49	58

10 वर्ग अंतरासाठी वारंवारीता तक्ता तयार कारा.

किंवा

विचरण मोजण्याच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील माहितीवरून दोन प्रतिपगमन समीकरणे तयार करा. **[15**

	Y उत्पादन (किलो मध्ये)	X प्रज्यनमान (सेमी मध्ये)
मध्य	508.4	26.7
प्रमाप विचलन	36.8	4.6

किंवा

नमुना निवडीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

P.T.O.

प्रश्न 3) सशर्त संभाव्यतेची व्याख्या द्या. संयुक्त संभाव्यतेचा नियम सांगा व सिद्ध करा. **[15]**

किंवा

खालील माहितीच्या आधारे :

अ) 3 वर्षाची केंद्रीत चल सरासरी काढा.

ब) 5 वर्षाची केंद्रीत चल सरासरी काढा.

वर्ष	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974
वार्षिक विक्री (रु. लाख)	36	43	43	34	44	54	34	24

प्रश्न 4) न्युनतम वर्ग पद्धतीने सरल रेषीय कल समीकरण तयार करा आणि कल मूल्य काढा. **[15]**

वर्ष	1990	1991	1992	1993	1994
विक्री (रु. '000)	35	56	79	80	40

किंवा

योग्य उदाहरणाच्या साहय्योन घटनांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : **[10]**

अ) सांख्यिकीच्या मर्यादा

ब) माहिती संकलन

क) नमुना आणि विश्व

ड) नमुना चुक

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2510

[Total No. of Pages : 2

[6454]-571
M.A. - II
ECONOMICS
ECO-601-MJ: Macro Economic Analysis - I
(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicates full marks of question.***

Q1) Explain the nature and importance of Macro Economics. **[15]**

OR

Explain meaning and types of National Income Accounting.

Q2) Explain main features of keynsian approach. **[15]**

OR

What is National Income ? Explain the various concepts of National Income.

Q3) Explain the Classical Theory of demand of Money. **[15]**

OR

Explain the meaning and functions of Money.

Q4) Explain the meaning of Money and Evaluation of Money. **[15]**

OR

Explain Quantity Theory of Money.

Q5) Write short note (any two). **[10]**

a) Limitations of Macro Economics
b) Fund flow Accounting.
c) National Income
d) Cash Balance Approach.

ⓘⓘⓘⓘ

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2510

[6454]-571
M.A. - II
ECONOMICS
ECO-601-MJ: Macro Economic Analysis - I
(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) समग्र अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि महत्त्व स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

राष्ट्रीय उत्पन्न लेखांकनाचा अर्थ सांगून प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.2) केन्सवादी दृष्टिकोनाची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय ते सांगून राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.3) पैशाच्या मागणीचा सनातन सिद्धांत स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

पैशाचा अर्थ आणि कार्य स्पष्ट करा.

प्र.4) पैशाचा अर्थ सांगून पैशाची उत्क्रांती स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

पैशाचा चलन संख्या मान सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) समग्रलक्षी अर्थशास्त्राच्या मर्यादा
ब) मुद्रा प्रवाह लेखांकन
क) राष्ट्रीय उत्पन्न
ड) रोख शिल्लक दृष्टिकोन

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2511

[Total No. of Pages : 4

[6454]-572

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

ECO - 602 - MJ : Economic Growth and Development - I

(2023 Credit Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***Attempt all questions.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Answer each question in 300 words.***

Q1) Explain the Barriers to economic Development in details. **[15]**

OR

Discuss about the Harrod - Domar model.

Q2) What is meant by Inequality? Explain the causes of Inequality. **[15]**

OR

Explain the Solow model of Economic Growth.

Q3) Explain the Lawrence curve and Gini coefficient for Measuring Income Inequality. **[15]**

OR

What is meant by Unemployment? Explain the causes and Impacts of Unemployment.

Q4) Discuss about the Education, Health & Traning in Human Development. **[15]**

OR

Discuss the Income measures of Economic Development.

Q5) Write short note (Any Two) **[10]**

a) Economic Growth

b) Big Push Theory

c) Optimum Population

d) Multi - Dimensional Poverty.

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PD-2511

[6454]-572
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
ECO - 602 - MJ : Economic Growth and Development - I
(2023 Credit Pattern) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडवा.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.*
3) *प्रत्येक प्रश्न 300 शब्दांत सोडवा.*
4) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) आर्थिक विकासातील अडथळे सविस्तर स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

हॅरॉड–डॉमर प्रतिमानाबाबत चर्चा करा.

प्रश्न 2) विषमता म्हणजे काय? विषमतेची कारणे स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

आर्थिक वृद्धीचे सोलो प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) उत्पन्न विषमता मोजण्याचा लॉरेन्स वक्र आणि गिनी सहगुणक स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

बेकारी म्हणजे काय? बेकारीची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) मानवी विकासामध्ये शिक्षण, आरोग्य आणि प्रशिक्षण याबद्दल चर्चा करा. **[15]**

किंवा

आर्थिक विकासाच्या उत्पन्न मापनाची चर्चा करा.

प्रश्न *5)* टीपा लिहा. (कोणतेही दोन) : **[10]**

अ) आर्थिक वृद्धी

ब) बिग–पुश सिद्धांत

क) पर्याप्त लोकसंख्या

ड) बहुआयामी दारिद्र्य

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2512

[Total No. of Pages : 4

[6454]-573

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

ECO 603 MJ : Indian Financial System - I

(2023 Credit Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one out of two :** **[15]**

a) Explain the meaning and reasons for financial sector reforms in India?

b) Explain the classification of financial markets in India?

Q2) **Answer any one out of two :** **[15]**

a) Explain the objectives of RBI.

b) Explain the performance of regional rural banks in India.

Q3) **Answer any one out of two :** **[15]**

a) What is merger of banks? Explain the objectives of merger of banks in India?

b) What is autonomy of RBI? State the advantages of autonomy of RBI?

Q4) **Answer any one out of two :** **[15]**

a) Explain the benefits of credit rating services.

b) Explain financial instruments in India.

P.T.O.

Q5) Write short notes (any two out of four) **[10]**

a) Financial market

b) NPA (Non Performing Assets)

c) Role of RBI in Indian economy

d) Indian money market

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PD-2512

[6454]-573
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
ECO 603 MJ : Indian Financial System - I
(2023 Credit Pattern) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील दोन प्रश्नांपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर द्या. **[15]**

अ) भारतातील वित्तीय क्षेत्रातील सुधारणांचा अर्थ आणि कारणे स्पष्ट करा.

ब) भारतातील वित्तीय बाजारपेठांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील दोन प्रश्नांपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर द्या. **[15]**

अ) आर.बी. आयची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) भारतातील प्रादेशिक ग्रामीण बँकाची कामगिरी स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालील दोन प्रश्नांपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर द्या. **[15]**

अ) बँकाचे विलीनीकरण म्हणजे काय? भारतातील बँकाच्या विलीनीकरणाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) आर बी आयची स्वायत्तता म्हणजे काय? आरबीआयच्या स्वायत्ततेचे फायदे सांगा.

प्रश्न 4) खालील दोन प्रश्नांपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर द्या. **[15]**

अ) क्रेडिट रेटिंग सेवांचे फायदे स्पष्ट करा.

ब) भारतातील वित्तीय साधने स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (चार पैकी कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) वित्तीय बाजार

ब) एनपीए

क) भारतीय अर्थव्यवस्थेत आरबीआयची भूमिका

ड) भारतीय नाणेबाजार

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2513

[Total No. of Pages : 4

[6454]-574
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
ECO-611 MJ : Demography
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Answer should be precise and to the point***
4) ***Write the Answers to question No.1 to 4 in 300 words.***

Q1) Explain the optimum population Theory. **[15]**

OR

Explain the Malthusian Theory of population.

Q2) Explain the population policy, 2000 in India. **[15]**

OR

What is meant by sex ratio? Discuss the reasons for the low proportion of women compared to men in India.

Q3) Explain the Relationship between population and Economic Growth. **[15]**

OR

What is meant by Mortality rate? Explain the measures to reduce Mortality in India.

Q4) Expalin the size and Growth of population in India. **[15]**

OR

Explain the Growth of population in Developed and Developing Countries.

Q5) Write a short notes (Any two) **[10]**

a) Population and Labour Force.

b) Factors affecting Fertility.

c) Meusurs to reduce Birth rate in India.

d) Relationship between Demography and Economics.

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PD-2513

[6454]-574
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
ECO-611 MJ : Demography
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.*
3) *उत्तरे नेमकी आणि मुद्देसुद असावीत.*
4) *प्रश्न क्र. 1 ते 4 ची उत्तरे 300 शब्दांत लिहा.*
5) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) पर्याप्त लोकसंख्या सिद्धांत स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

माल्थसचा लोकसंख्या सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) भारतातील लोकसंख्या धोरण 2000 स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

स्त्री–पुरुष प्रमाण म्हणजे काय? भारतात पुरुषांच्या तुलनेत स्त्रियांचे प्रमाण कमी असण्याच्या कारणांची चर्चा करा.

प्रश्न 3) लोकसंख्या आणि आर्थिक वृद्धी यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

मृत्यूदर म्हणजे काय? भारतातील मृत्यूदर कमी करण्यासाठीच्या उपाययोजना स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) भारतातील लोकसंख्येचा आकार आणि वृद्धी स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

विकसित आणि विकसनशील देशांमधील लोकसंख्येची वृद्धी स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) : **[10]**

अ) लोकसंख्या आणि कामगार शक्ती

ब) जननक्षमतेचे निर्धारक घटक

क) भारतातील जन्मदर कमी करण्यासाठीचे उपाय

ड) लोकसंख्याशास्त्र आणि अर्थशास्त्र यांच्यातील संबंध

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2514

[Total No. of Pages : 2

[6454]-575

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

ECO-612-MJ : Mathematical Economics

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***Attempt all questions.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Use of calculator is allowed.***

Q1) Prove that $\log_a(MN) = \log_a M + \log_a N$ **[15]**

OR

Explain the characteristics of Indifference curves.

Q2) Find out equilibrium quantity and price from demand function Qd = 115 – 10p and supply function Qs = 10+25 P. **[15]**

OR

What are the properties of addition of matrices?

Q3) Using matrices solve equations **[15]**

$x + y + z = 6,$

$x + 2y + 3z = 14$

$-x + y - z = -2$

OR

If $y = u + v$ and u and v are functions of x then prove that $\frac{dy}{dx} = \frac{du}{dx} + \frac{dv}{dx}$.

P.T.O.

Q4) The cost function of a monopoly firm is $Tc = \frac{1}{3}x^3 - 5x^2 + 30x + 10$. The demand function is given by $p = 2530 - 5x$, Where x is output, find the profit maximizing output and the price at the level. **[15]**

OR

The marginal function (MR) is given by $6 - 2x - 3x^2$, find the total Revenue function and the demand function.

Q5) Write short notes (any two) **[10]**

a) SET

b) Integrals

c) Transpose matrix

d) Revenue function

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2515

[Total No. of Pages : 4

[6454]-576
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
ECO 613 MJ : Rural Development
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Neat diagrams wherever necessary.***

Q1) What is mean by Rural Economy? Explain Characteristics of Rural Economy. **[15]**

OR

Explain Dependency Theory of Rural Development.

Q2) Explain Human Capital Theory of Rural Development. **[15]**

OR

Explain the concepts Poverty and Unemployment in respect of challenges of Rural Development.

Q3) Define Rural Development. Explain Dilemmas in Rural Development. **[15]**

OR

Explain briefly National Forest Policy.

Q4) What is mean by Rural Development? Explain role of agriculture in Rural Development. **[15]**

OR

State the various measures under the Land Reform Policy of India.

Q5) **Write short notes (Any two) :** **[10]**

a) Urban Economy

b) Classical Approach of Development

c) Agriculture Distress

d) Public Distribution System

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PD-2515

[6454]-576
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
ECO 613 MJ : Rural Development
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या काढा.

प्रश्न 1) ग्रामीण अर्थव्यवस्था म्हणजे काय? ग्रामीण अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

ग्रामीण विकासाचा अवलंबित्व सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) ग्रामीण विकासाचा मानवी भांडवल सिद्धांत स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

ग्रामीण विकासातील आव्हानांच्या संदर्भात दारिद्र्य आणि बेकारी या संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) ग्रामीण विकासाची व्याख्या करा. ग्रामीण विकासातील समस्या स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

राष्ट्रीय वन धोरण थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) ग्रामीण विकास म्हणजे काय? ग्रामीण विकासात कृषी क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

भारताच्या भू-सुधारणा धोरणांतर्गत विविध उपाय सांगा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) शहरी अर्थव्यवस्था

ब) विकासाचा सनातनवादी दृष्टीकोन

क) कृषी संकट

ड) सार्वजनिक वितरण प्रणाली

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2516

[Total No. of Pages : 2

[6454]-577
M.A. (Part-II)
ECONOMICS
ECO-651-MJ : Macro Economic Analysis - II
(2023 Credit Pattern) (Semester - IV)

Time : 3Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Answer should be precise and to the point.***

Q1) Explain the factors influencing consumption function. **[15]**

OR

Explain in detail the structure of IS-LM model.

Q2) What is meant by Inflation? Explain the Demand Pull and Cost Push Inflation. **[15]**

OR

Explain the role of fiscal policy.

Q3) What is meant by Supply-Side Economics? Explain the basic proposition of Supply-Side Economics. **[15]**

OR

What is meant by stagflation? Explain the causes of stagflation.

Q4) Explain the derivation of IS curve and LM curve. **[15]**

OR

What is meant by Investment? Explain the various types of Investment.

Q5) Write short notes. (Any Two) **[10]**

a) Marginal Efficiency of capital
b) Philips curve
c) Monetary policy
d) Laffer curve

❋ ❋ ❋

Total No. of Questions : 5]

PD2516

[6454]-577
M.A. (Part-II)
ECONOMICS
ECO-651-MJ : Macro Economic Analysis - II
(2023 Credit Pattern) (Semester - IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) उपभोग फलनावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

IS-LM प्रतिमानाची संरचना सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.2) चलनवाढ म्हणजे काय? मागणी ताणनिर्मित चलनवाढ आणि खर्चदाब निर्मित चलनवाढ सविस्तर स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

राजकोषीय धोरणाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.3) पूरवण बाजूचे अर्थशास्त्र म्हणजे काय? पूरवण बाजूच्या अर्थशास्त्रा-बाबत मूलभूत मतप्रवाह स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

मंदीयुक्त चलनवाढ म्हणजे काय? मंदीयुक्त चलनवादीची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.4) IS-LM वक्रांची निर्मिती स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

गुंतवणूक म्हणजे काय? गुंतवणूकीचे विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) भांडवलाची सिमांत लाभ क्षमता
ब) फिलिप्स वक्र
क) चलन विषयक धोरण
ड) लॅफर वक्र

❋ ❋ ❋

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2517

[Total No. of Pages : 4

[6454]-578

M.A. - II

ECONOMICS

ECO-652-MJ : Economic Growth and Development-II

(2023 Pattern) (Credit System) (Semester-IV)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***Attempt all questions.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Answer should be precise and to the point.***
4) ***Answer each question in 250 words.***

Q1) Define sustainable development. How does environmental accounting support this concept? **[15]**

OR

Discuss the methods of measuring environmental values and their significance in policy making.

Q2) Critically examine the five-year planning model in India's development journey. **[15]**

OR

How do poverty alleviation programmes address structural inequalities in developing economics?

Q3) How does the size of land holding influence agricultural productivity? Discuss with examples. **[15]**

OR

Explain the role of service sector in Indian economy. Evaluate the growth of service sector.

Q4) Discuss the debate between labour-intensive and capital-intensive techniques of production. **[15]**

OR

How does investment in human capital contribute to economic development? Explain with examples.

P.T.O.

Q5) Write short notes. (any Two) **[10]**

a) Land Reforms

b) Technology and Development

c) Global Warming

d) New Economic Reforms 1991

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 5]

PD2517

[6454]-578

M.A. - II

ECONOMICS

ECO-652-MJ : Economic Growth and Development-II

(2023 Pattern) (Credit System) (Semester-IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.

4) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.*1)* शाश्वत विकासाची व्याख्या द्या. पर्यावरणीय लेखापरीक्षण या संकल्पनेला कसे पाठबळ देतो? **[15]**

किंवा

पर्यावरणीय मूल्ये मोजण्याच्या पध्दती आणि धोरणनिर्मीतीत त्यांचे महत्त्व यावर चर्चा करा.

प्र.*2)* भारताच्या विकास प्रवासातील पंचवार्षिक योजना प्रतिमानाचे समीक्षात्मक परीक्षण करा. **[15]**

किंवा

गरीबी निर्मूलन कार्यक्रम विकसनशील अर्थव्यवस्थांमधील संरचनात्मक विषमता कशी सोडवितात?

प्र.*3)* जमिन धारणाचा आकार कृषी उत्पादकतेवर कसा परिणाम करतो? उदाहरणांसह चर्चा करा. **[15]**

किंवा

भारतीय अर्थव्यवस्थेतील सेवा क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा. सेवा क्षेत्रात घडून आलेल्या वृध्दीचे मूल्यमापन करा.

प्र.*4)* श्रमकेंद्रीत व भांडवलकेंद्रीत उत्पादन तंत्रामधील वादविवाद चर्चा करा. **[15]**

किंवा

मानवी भांडवल गुंतवणूक आर्थिक विकासात कसे योगदान देते? उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्र.5) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) **[10]**

अ) जमिन सुधारणा

ब) तंत्रज्ञान आणि विकास

क) जागतिक तापमान वाढ

ड) नविन आर्थिक सुधारणा 1991

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD2956

[Total No. of Pages : 2

[6454]-579

M.A. - II

ECONOMICS

ECO - 653 - MJ : Economics of Environment - I

(2023 Pattern) (Semester - IV)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 35*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*
3) *Draw neat diagrams wherever necessary.*
4) *Answer 1 and 2 question in 300 words.*

Q1) Explain the impact of global warming on the Indian Economy. **[15]**

OR

What is weather forecasting? Explain the role of weather forecasting in Economic activities.

Q2) Explain the Global Environment Issues. **[15]**

OR

What is meant by Environmental Economics? Explain the role of environment in economic development.

Q3) Write short notes (Any One) : **[5]**

a) Environmental costs.

b) Greenhouse effect.

☯☯☯☯

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PD2956

[6454]-579

M.A. - II

ECONOMICS

ECO - 653 - MJ : Economics of Environment - I

(2023 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 2 तास]* *[एकूण गुण : 35*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) आवश्यकतेनुसार सुबक आकृत्या काढा.

4) प्रश्न क्र. 1 आणि 2 चे उत्तर 300 शब्दात लिहा.

5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.*1)* जागतिक तापमान वाढीचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

हवामान अंदाज म्हणजे काय? आर्थिक घडामोडीतील हवामान अंदाजाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.*2)* जागतिक पर्यावरणीय समस्या स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

पर्यावरणीय अर्थशास्त्र म्हणजे काय? आर्थिक विकासामध्ये पर्यावरणाची भूमिका विशद करा.

प्र.*3)* टिपा लिहा. (कोणतीही एक) **[5]**

अ) पर्यावरणीय खर्च

ब) हरितगृह परिणाम

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2518

[Total No. of Pages : 2

[6454]-581
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
ECO - 660 MJ : Public Policy
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Question number 1 to 4 answered in 300 words.***
4) ***Watch the original english question paper for reference.***

Q1) a) Explain the scope of public policy. **[15]**

OR

b) Explain the process of policy making?

Q2) a) Explain the role of the media in the public policy analysis. **[15]**

OR

b) Explain the methods of policy evaluation?

Q3) a) Explain the features of public choice. **[15]**

OR

b) Explain the Limitations of public policy?

Q4) a) Explain the empirical analysis of public policy? **[15]**

OR

b) Explain the process of policy implementation?

Q5) Write short notes (any two out of four) : **[10]**

a) Importance of public policy.

b) Institutionalism

c) Local bodies

d) Strategic planing

♦ ♦ ♦

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD-2518

[6454]-581
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
ECO - 660 MJ : Public Policy
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गूण दर्शवितात.
3) प्रश्न क्र. 1 ते 4 ची उत्तरे 300 शब्दांत लिहा.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) अ) सार्वजनिक धोरणाची व्याप्ती स्पष्ट करा? **[15]**

किंवा

ब) धोरणनिर्मितीची प्रक्रिया स्पष्ट करा?

प्रश्न 2) अ) सार्वजनिक धोरण विश्लेषणामधील माध्यमांची भूमिका स्पष्ट करा? **[15]**

किंवा

ब) धोरण मूल्यमापनाच्या पद्धती स्पष्ट करा?

प्रश्न 3) अ) सार्वजनिक निवडीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा? **[15]**

किंवा

ब) सार्वजनिक धोरणाच्या मर्यादा लिहा?

प्रश्न 4) अ) सार्वजनिक धोरणाचे अनुभवाधारित विश्लेषण स्पष्ट करा? **[15]**

किंवा

ब) धोरणाच्या अंमलबजावणीची प्रक्रिया स्पष्ट करा?

प्रश्न 5) टिपा लिहा (चार पैकी कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) सार्वजनिक धोरणाचे महत्व

ब) संस्थावाद

क) स्थानिक स्वराज्य संस्था

ड) व्युहरचनात्मक नियोजन

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2519

[Total No. of Pages : 2

[6454]-582
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
ECO - 661 MJ : Urban Economics
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Write answer to question number 1 to 4 in 300 words.***

Q1) a) What is mean by Urban Economy? Explain the process of Urbanization. **[15]**

OR

b) Explain the causes of Urbanization.

Q2) a) Explain the central place theory of Urban Growth. **[15]**

OR

b) Describe the public choice theory of Urban growth.

Q3) a) Explain the Nature and causes of Urban poverty. **[15]**

OR

b) Explain the types of Urban Local Bodies

Q4) a) Discuss the Pradhan Mantri A was Yojana in detail. **[15]**

OR

b) Describe the Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission (JNNURM) - 2005.

Q5) Write short notes (Any Two) : **[10]**

a) Cantonment Board

b) Planning Theory

c) Urbanization

d) Smart City Mission

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

PD-2519

[6454]-582
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
ECO - 661 MJ : Urban Economics
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : 1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*
2) *उजवीकडील अंक पुर्ण गूण दर्शवितात.*
3) *प्रश्न क्र. 1 ते 4ची उत्तरे 300 शब्दांत लिहा.*
4) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) अ) शहरी अर्थव्यवस्था म्हणजे काय? शहरीकरणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

ब) शहरीकरणाची कारणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अ) शहरी वृद्धीचा मध्यवती स्थान सिद्धांत स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

ब) शहरी वृद्धीचा सार्वजनिक निवड सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) अ) शहरी दारिद्र्याचे स्वरूप आणि कारणे विशद करा. **[15]**

किंवा

ब) शहरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) अ) प्रधानमंत्री आवास योजनेवर सविस्तर चर्चा करा. **[15]**

किंवा

ब) जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय शहरी नूतनीकरण अभियानाचे वर्णन करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) कॅन्टोन्मेंट बोर्ड

ब) नियोजन सिद्धांत

क) शहरीकरण

ड) स्मार्ट सिटी मिशन

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. : [ ]

PD2957

[Total No. of Pages : 2

[6454]-583

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

ECO-662-MJ: Econometrics

(2023 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Use of non-programmable calculator is allowed.***
4) ***Symbols have their usual meaning.***

Q1) Explain the Classical Linear Regression Model (CLRM). State and discuss its assumptions with examples. **[15]**

OR

Derive the Ordinary Lest Squares (OLS) estimators for a simple linear regression model.

Q2) Define multicollinearity. What are its causes, consequences and methods to detect it? **[15]**

OR

What is heteroscedasticity? Explain the tests for detecting heteroscedasticity.

Q3) Explain the concept of dummy variable. Illustrate their use in regression with a suitable example. **[15]**

OR

What is time series econometrics? Explain stationarity and the importance of Unit Root Tests in time series analysis.

Q4) Discuss the ARIMA model. Explain the steps in model identification, estimation and forcasting. **[15]**

OR

Differentiate between R-squared and Adjusted R-squared. Which one is more reliable and why?

Q5) Write short notes. (Any two) **[10]**

a) Panel Data

b) Sample Regression function

c) Critical region

d) Interval estimation

ⓘⓘⓘⓘ